

**Jak skutecznie rozwiązywać problemy
agresji i przemocy
w szkole?
KONFERENCJA
„Koalicja dla bezpieczeństwa”**

Kielce, 4-5 listopada 2014r

Ewa Czemieszewska-Koruba

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Treści wykładu

- Agresja a przemoc w szkole
- Konsekwencje zjawiska dla społeczności szkolnej
- Trzy poziomowy proces działań wobec agresji w szkole
- Co robić - działania proaktywne i reaktywne
- Kilka przykładów metod skutecznego działania

Zachowania uczniów - możliwości

- **brak problemu**
- **nieodpowiednie, lecz nie naruszające dyscypliny**
- **naruszające dyscyplinę, lecz nie agresywne**
- **agresywne, lecz nie przemocowe**
- **przemocowe**

Czym jest agresja?

- działanie/zachowanie
- świadome, zamierzone
- mające na celu wyrządzenie komuś szeroko rozumianej szkody

Agresja a przemoc

Agresja

zachowanie

względna równowaga sił

incydentalność

brak cykliczności

brak wyraźnych ról

Przemoc

proces

przewaga sprawcy

długofalowość

cykliczność zachowań

usztynwione role

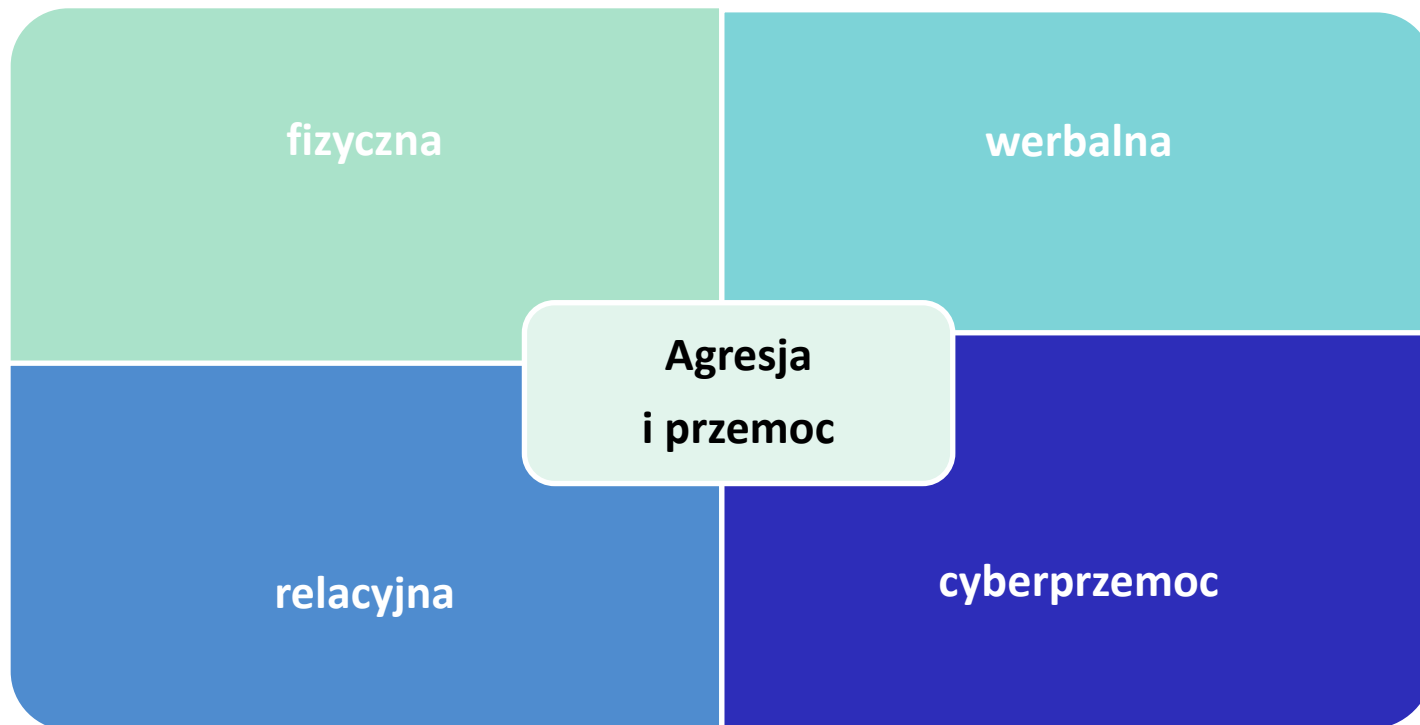
Przemoc/bullying/dręczenie/mobbing

Bullying - systematyczne długotrwałe prześladowanie, upokarzanie lub wykluczanie jednej osoby przez grupę uczniów, którzy świadomie wykorzystują w tym celu swoją przewagę.

Formy występowania agresji i przemocy

za: J. Pyżalski, <http://www.youtube.com/playlist?list=PLSHIqPCSNDsfCPUFMrUuuyPgAqRwLc6bN>

Dlaczego trudno jest skutecznie reagować?

- niedostateczna wiedza na temat zjawisk agresji i przemocy – trudności w różnicowaniu i diagnozowaniu oraz brak uzgodnionego rozumienia problemu,
- niewystarczający poziom praktycznych umiejętności wychowawczych nauczycieli,
- skupianie się na działaniach interwencyjnych, niedocenianie prewencyjnych,
- podejmowanie raczej działań akcyjnych i doraźnych niż długofalowych,
- koncentracja na sprawcy i ofierze bez uwzględnienia kontekstu ich zachowań,
- brak konsekwencji, działania zespołowego, współpracy i wymiany informacji,
- brak reakcji na zachowania agresywne, tolerowanie zachowań z pozoru „niegroźnych”
- przecenianie roli działań restrykcyjnych, prawnych czy monitorujących
odizolowanie zjawiska od klimatu, otoczenia społecznego szkoły

Trzy poziomowy proces zapobiegania agresji w szkole

III poziom zapobiegania

Procedury ukierunkowane dla uczniów z grupy najwyższego ryzyka

Cel: powstrzymanie, zredukowanie problemów

II poziom zapobiegania

Dla uczniów z grupy ryzyka

Cel: odwrócenie istniejących problemów

I poziom zapobiegania

PROCEDURY UNIWERSALNE

Dla wszystkich uczniów i pracowników szkoły

Cel: zapobieganie występowaniu problemów

Konsekwencje agresji i przemocy –uczniowie

SPRAWCA

- doraźnie – korzyści psychologiczne i społeczne
- obniżenie się poczucia odpowiedzialności za własne zachowania
- utrwalanie się agresywnych zachowań w przyszłości
- skłonność do zachowań aspołecznych

OBIEKT/OFIARA

- lęk, rozpacz, upokorzenie,
- obniżenie poczucia własnej wartości
- objawy psychosomatyczne
- problemy społeczne

ŚWIADKOWIE

- bezsilność, niepokój, dezorientacja, poczucie winy
- obniżenie poczucia odpowiedzialności
- bierna postawa wobec trudności życiowych

Dorośli wobec przemocy w szkole

NAUCZYCIEL

- trudność w ocenie sytuacji
- odpowiedzialność zawodowa i osobista
- dysonans kompetencyjny
- stres

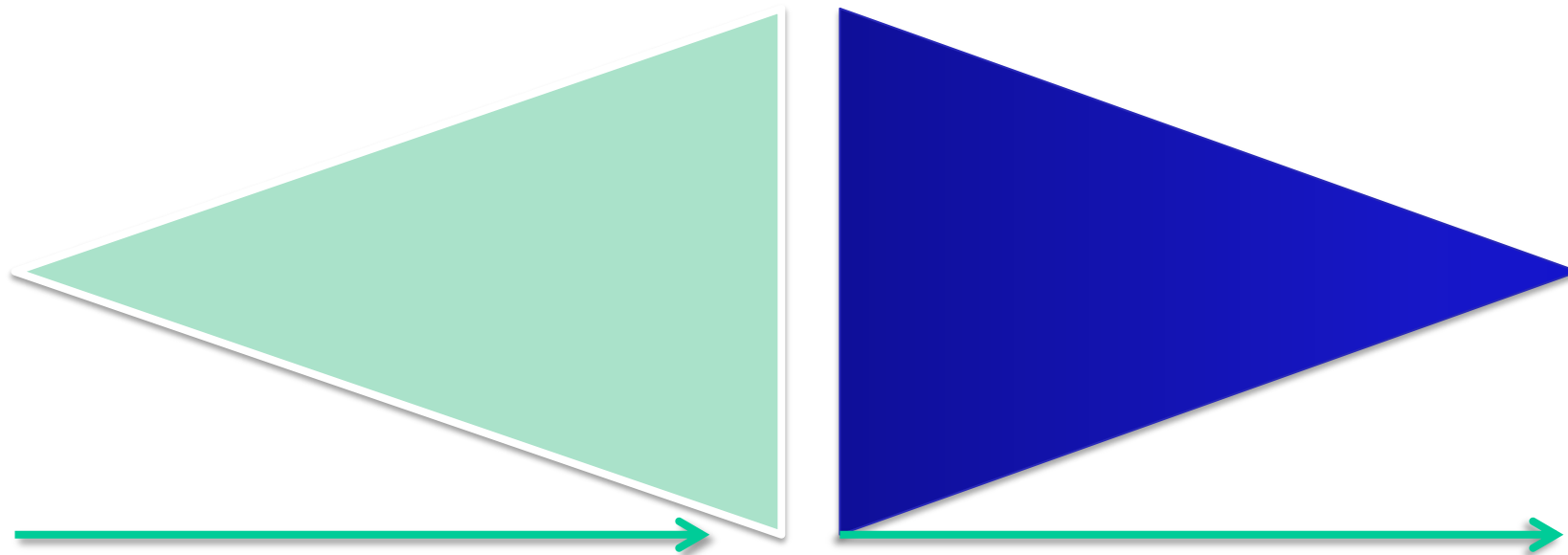

RODZICE/OPIEKUNOWIE

- lęk, złość, bezradność
- odpowiedzialność rodzicielska
- problem ze znajomością procedur szkolnych i prawnych

Jak zapobiegać agresji i przemocy w szkole? Jak działać?

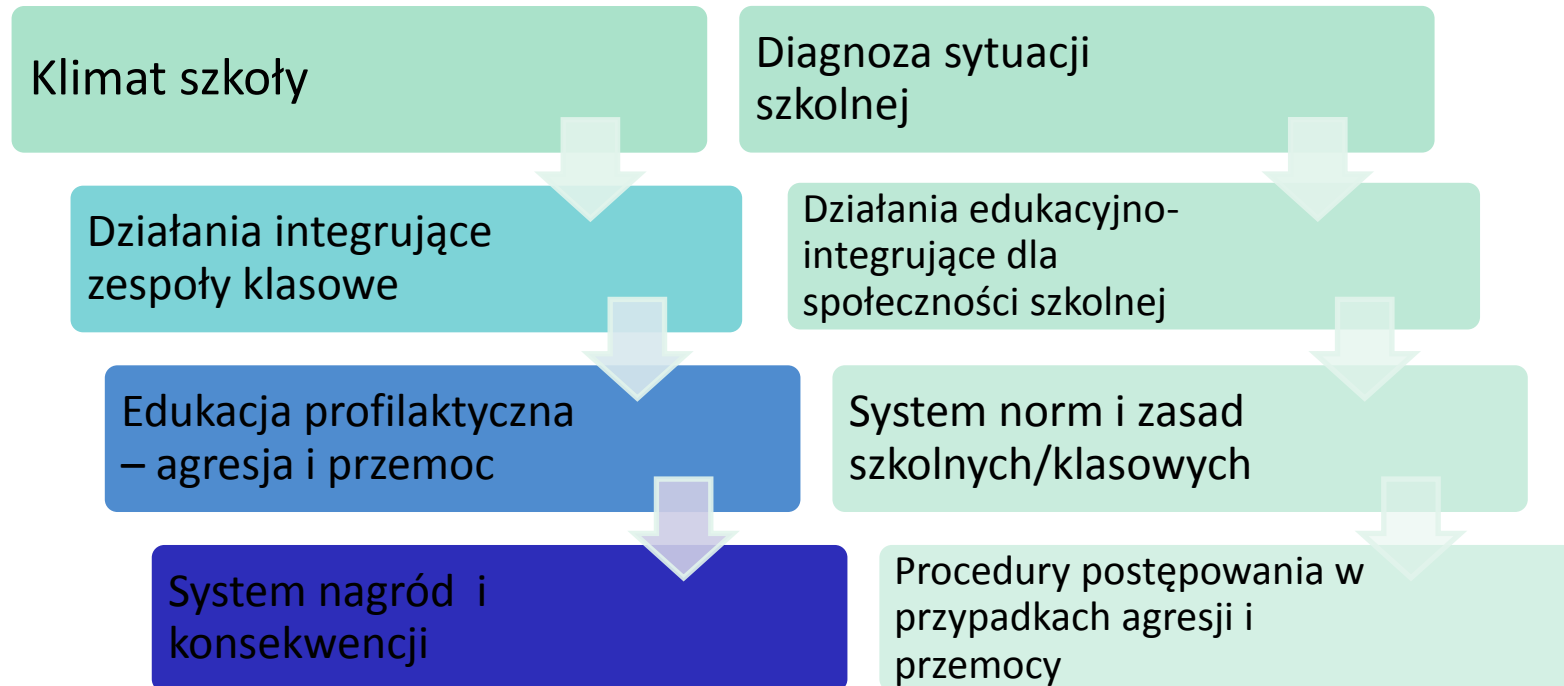

Bullying to proces narastający.

Największe szanse skuteczności działań wychowawczego są na początku pojawienia się zjawiska

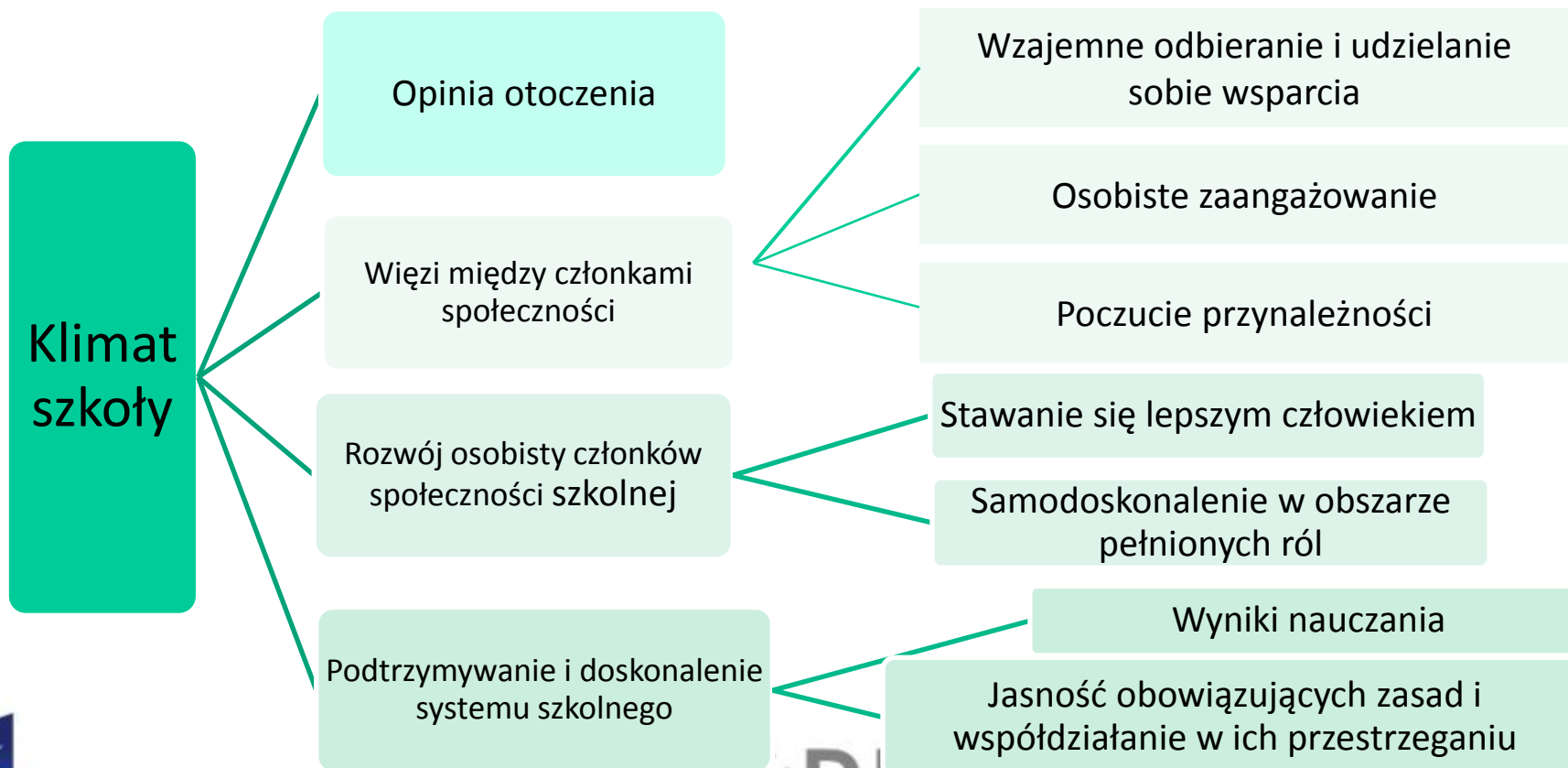
Profilaktyka – zapobieganie działania proaktywne

I poziom

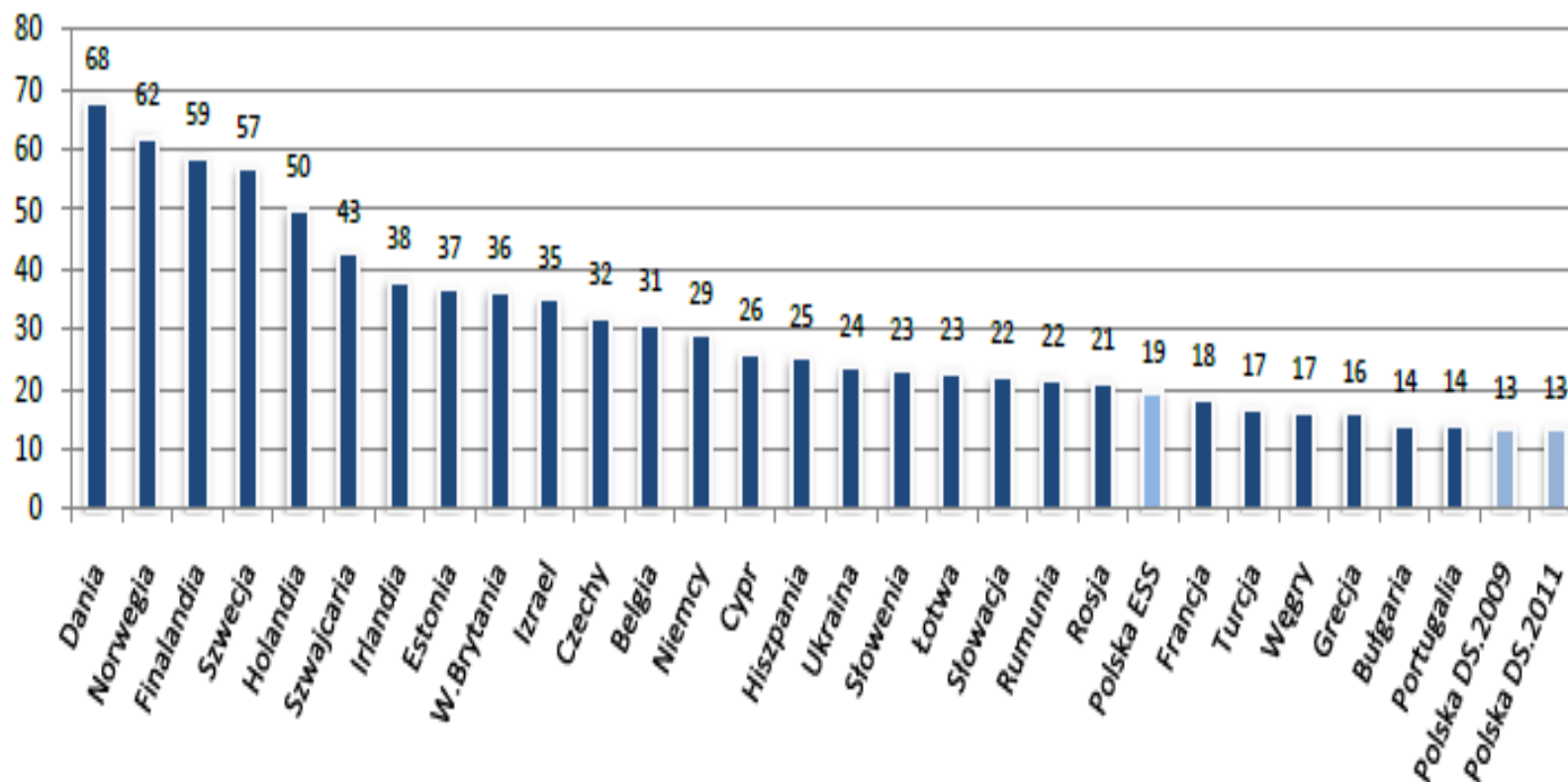

KLIMAT SPOŁECZNY SZKOŁY

dr Wiesław Poleszak Zakład Psychoprofilaktyki i Pomocy Psychologicznej
Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie

Poziom zaufania w krajach europejskich

Źródło danych: dla wszystkich krajów, włącznie z Polską ESS - *European Social Survey 2008* (odsetek odpowiedzi 7-10 na skali: 0-„ostrożności nigdy za wiele”, 10-„większości ludzi można ufać”), dla Polski DS - *Diagnoza Społeczna z lat 2009-2011* (odsetek odpowiedzi „większości ludzi można ufać” na skali: większości ludzi można ufać, ostrożności nigdy za wiele, trudno powiedzieć).

Perspektywa obywatelska

KAPITAŁ SPOŁECZNY

KOMUNIKACJA

PROAKTYWNOŚĆ

SIECI SPOŁECZNE

WZAJEMNOŚĆ

ZAUFIANIE

Zespół Szkół nr 3 w Nowym Sączu

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Integracja zespołu klasowego

- Zauważanie i wspieranie zachowania pozytywnego
- Tworzenie pozytywnego klimatu nauczania
- Redukcja ujemnych emocji i wzrost emocji pozytywnych u uczniów

MODEL FEASP

Lęk

fear

Zazdrość

envy

Złość

anger

Sympatia

sympathy

Przyjemność

pleasure

Integracja zespołu klasowego – rola nauczyciela

Nauczyciel o silnej przywódczej pozycji:

- jasno określa zasady pracy i wymagania wobec ucznia,
- prowadzi lekcje w sposób zrozumiały i uporządkowany,
- szanuje ucznia i udziela mu indywidualnego wsparcia,
- sprawuje kontrolę nad sytuacją w klasie – kontroluje przebieg lekcji i skutecznie interweniuje wobec zachowań naruszających normy.

Pyżalski J., Roland E. (red.) (2011) Bullying a specjalne potrzeby edukacyjne. Podręcznik metodyczny. Łódź, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi

Funkcje norm szkolnych

- określenie pożądanych zachowań (drogowskaz);
- postawienie dzieciom jasnych granic (określenie, co jest dopuszczalne a co nie);
- ochrona praw i umożliwienie ich realizacji (poczucie bezpieczeństwa);
- rozwój poczucia wspólnoty szkolnej i klasowej;
- nauka demokratycznego stylu życia w grupie;
- punkt odniesienia w trudnych sytuacjach.

Zasady tworzenia zasad

1. Koncentracja na elementarnych wartościach - szacunek, bezpieczeństwo, odpowiedzialność
2. Dotyczą zachowań koniecznych i obejmują najważniejsze dziedziny życia klasy/szkoły.
3. Prosty, jasny język
4. Pozytywny przekaz
5. Ciekawa graficznie forma.
6. Dostępne, widoczne

Reguły ogólnoszkolne – przykład

- Bądź punktualny, bądź gotów do pracy
- Szanuj przestrzeń innych
- Szanuj prawo innych do nauki
- Problemy rozwiązuj za pomocą rozumu

Przykład zasad klasowych

1. Wchodź spokojnie i udaj się prosto na miejsce
2. Na ławce kładź tylko potrzebne materiały
3. Rozmawiaj cicho, dopóki lekcja się nie rozpocznie
4. Jeśli chcesz coś powiedzieć, podnieś rękę i czekaj na wezwanie
5. Szanuj przestrzeń innych
6. Pozostawaj na miejscu do końca zajęć lub do uzyskania pozwolenia nauczyciela

KODEKS UCZNI

Uczeń ma prawo do:

- 1) właściwie zorganizowanego procesu kształcenia, zgodnie z zasadami pracy umysłowej,
- 2) rozwijania swoich zainteresowań poprzez udział w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- 3) nauki według indywidualnych programów nauczania, jeśli spełnia odpowiednie warunki,
- 4) zwrócenia się do nauczyciela (w czasie lub po zakończeniu zajęć) z prośbą o wyjaśnienie trudnych problemów omawianych na lekcjach lub występujących w zadaniach domowych,
- 5) pomocy w nauce w postaci: zajęć wyrównawczych, indywidualizacji pracy na lekcji oraz pomocy koleżeńskiej,
- 6) znajomości Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania i korzystania z zawartych w nim praw,
- 7) poznania wymagań z poszczególnych przedmiotów oraz kryteriów stosowanych przy ocenie zachowania,
- 8) rzetelnej i sprawiedliwej oceny swego zachowania, postępów w nauce lub oceny swej pracy przez nauczyciela,
- 9) swobody wyrażania myśli i przekonań (jeśli nie narusza tym dobra innych) oraz poszanowania własnej i cudzej godności,
- 10) wolności sumienia i wyznania oraz udziału w lekcjach religii zgodnie z decyzją rodziców,
- 11) udziału w życiu szkoły poprzez działalność samorządową oraz pracę w innych organizacjach szkolnych,
- 12) korzystania z poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego,
- 13) korzystania z opieki socjalnej i materialnej, zgodnie z odrębnymi przepisami,
- 14) wypoczynku podczas przerw,
- 15) opieki wychowawczej i właściwych warunków pobytu w szkole, zapewniających bezpieczeństwo, ochronę przed wszelkimi formami przemocy fizycznej i psychicznej,
- 16) korzystania z pomieszczeń szkoły, sprzętu, środków dydaktycznych, księgozbioru biblioteki, szkolnych mediów,
- 17) korzystania w uzasadnionych przypadkach z telefonu znajdującego się w sekretariacie szkoły;
- 18) uzyskania rzetelnych informacji na temat uzależnień i pomocy w przypadku wystąpienia problemu,
- 19) odwołania się od nałożonej kary zgodnie z procedurami zawartymi w Statucie gimnazjum.

Uczeń ma obowiązek:

- 1) systematycznie i aktywnie uczestniczyć w zajęciach edukacyjnych i życiu szkoły oraz punktualnie przychodzić na lekcje,
- 2) być przygotowanym do zajęć lekcyjnych, odrabiać systematycznie prace domowe (nie tylko pisemne),
- 3) usprawiedliwiać nieobecności w szkole na najbliższej godzinie wychowawczej (usprawiedliwienie lekarskie lub pisemne przez rodzica) i nadrabiać zaległości programowe
- 4) przestrzegać zasad kultury współżycia w szkole i poza nią,
- 5) wykorzystywać w pełni czas przeznaczony na naukę w szkole,
- 6) właściwie zachowywać się podczas zajęć, nie zakłócać toku lekcji, stosować się do uwag i poleceń nauczyciela,

Jestem uczniem Szkoły
Podstawowej Nr 227, więc...

Staram się osiągać dobre
wyniki w nauce:

1. Aktywnie uczestniczę w zajęciach
2. Odrabiam prace domowe
3. Przygotowuję się do zajęć
4. Jeśli czegoś nie rozumiem proszę nauczyciela o pomoc i uczestniczę w zajęciach wyrównawczych
5. Korzystam z różnych źródeł informacji (biblioteka, internet, itp.)
6. Uzupełniam tematy lekcji, na których byłem nieobecny
7. Na bieżąco poprawiam negatywne oceny
8. Nie ściągam
9. Nie spóźniam się na zajęcia

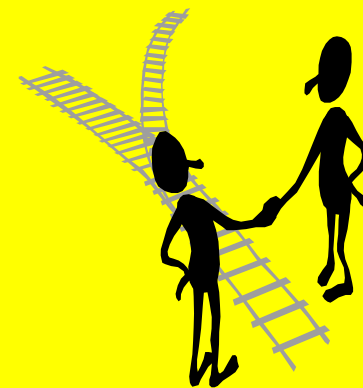

Zachowuję się właściwie:

1. Nie stosuję przemocy fizycznej
2. Nie obrażam nikogo słowem, gestem, miną
3. Nie odsuwam nikogo od siebie
4. Stosuję się do zasad obowiązujących na lekcji
5. Nie kłamię i nie oszukuję
6. Dbam o swoją, cudzą i wspólną własność
7. Pomagam młodszym, skrzywdzonym i słabszym
8. Stosuję się do poleceń dyrektora, nauczycieli i innych pracowników szkoły
9. Nie robię niczego, co mogłoby zaszkodzić zdrowiu i życiu mojemu lub innych
10. Informuję dorosłych o sytuacjach zagrożenia
11. Mój wygląd jest stosowny do sytuacji:
 - nie farbuję włosów
 - nie robię makijażu
 - zawsze zmieniam obuwie

Gdy zdarzy mi się
niewłaściwie zachować mogę
spodziewać się takich
konsekwencji:

1. Dostanę uwagę do dzienniczka
2. Nauczyciel powiadomi moich opiekunów telefonicznie
3. Będę miał niską ocenę z zachowania
4. Nie będę mógł uczestniczyć w imprezach klasowych, szkolnych, wycieczkach
5. Nie będę mógł reprezentować szkoły w konkursach czy zawodach sportowych
6. Zostanę po lekcjach na dodatkowe zajęcia
7. Będę przeniesiony do innej klasy

Gdy zdarzy mi się coś
zniszczyć - będę musiał
naprawić szkodę lub wykonać
pracę na rzecz szkoły

Gdy kogoś skrzywdzę:

1. Będę musiał go przeprosić
2. Będę musiał zrobić jakiś dobry uczynek na jego rzecz

Nie zmienię obuwia - będę
musiał ubrać szkolne
ochraniacze

1. Jestem rozsądny, nie używam przemocy i informuję dorosłych o jej przejawach.

2. Jestem rozsądny, dlatego dbam o to, żeby nie wyrządzić nikomu krzywdy fizycznej i psychicznej.

3. Każde miejsce, w którym jestem, zostawiam uporządkowane.

4. Jestem rozważny, dlatego po szkole nie biegam, tylko chodzę.

5. Chcę być lubiany, dlatego nie sprawiam przykrości innym.

6. Do koleżanek i kolegów zwracam się po imieniu i nie przezywam ich.

7. Jestem kulturalny, nie przeklinam.

8. Jestem pomocny, dlatego reaguję, gdy widzę, że innemu dziecku grozi niebezpieczeństwo. Zawiadamiam o tym nauczyciela lub inną osobę dorosłą.

9. Jestem odważny. Przyznaję się do błędów i zmieniam swoje zachowanie.

10. Zanim coś zrobię, staram się przewidzieć, jakie to może przynieść skutki.

4. JESTEM ODPOWIEDZIALNA I UCZCIWA

- wywiązuję się z powierzonych zadań i pełnionych funkcji,
- dotrzymuję danego słowa,
- jestem punktualna,
- szanuję pracę i czas innych,
- nie chodzę na wagary,
- nie kłamię i nie oszukuję,
- nie ściągam,
- nie przywłaszczam sobie cudzych rzeczy.

5. AKTYWNIIE UCZESTNICZĘ W ŻYCIU SZKOŁY:

- dbam o koleżeńską atmosferę w klasie,
- zabieram głos w sprawach szkolnych,
- biorę udział w wyborach do samorządu,
- proponuję i realizuję wartościowe dla szkoły i innych uczniów pomysły (np. gazetka, konkursy, zawody, przedstawienia).

6. KULTURALNIE SPĘDZAM CZAS:

- czytam prasę i książki,
- chodzę do teatru i na koncerty,
- aktywnie uczestniczę w szkolnych imprezach i konkursach,
- poszerzam swoją wiedzę o historii i kulturze mojego miasta i kraju,
- wzbogacam swoją wiedzę ogólną i rozwijam zainteresowania.

7. PROWADZĘ ZDROWY STYL ŻYCIA

- przychodzę do szkoły wyspana i po śniadaniu,
- dbam o higienę osobistą,
- uczestniczę w zajęciach sportowych,
- nie palę papierosów, nie piję alkoholu,
- nie posiadam ani nie zażywam narkotyków.

Jestem uczennicą tej szkoły, a więc:

1. UCZĘ SIĘ JAK NAJLEPIEJ

- przygotowuję się do zajęć, odrabiam prace domowe,
- staram się mieć dobre wyniki w nauce,
- pytam nauczycieli o to, czego nie rozumiem,
- przychodzę, jeżeli to potrzebne, na zajęcia wyrównawcze,
- aktywnie uczestniczę w wybranych zajęciach fakultatywnych i kołach zainteresowań,
- korzystam z encyklopedii i słowników.

2. ZACHOWUJĘ SIĘ POPRAWNIE

- nie przeszkadzam podczas lekcji,
- stosuję na co dzień formy grzecznościowe,
- nie wyrażam się wulgarnie,
- przepraszam, gdy zawinię,
- dbam o porządek i czystość w szkole,
- szanuję swoją i cudzą własność, nie niszczę przedmiotów,
- unikam hałaśliwych zachowań.

3. MAM ŻYCZLIWY STOSUNEK DO OTOCZENIA

- staram się nie wyrządzać nikomu przykrości,
- konflikty rozwiązuję bez przemocy, nie biję innych,
- nie prowokuję innych do niewłaściwych zachowań,
- nikogo nie przedrzeźniam i nie przezywam,
- nie przechwalam się i nie wywyżsam nad innych,
- staram się dostrzegać cudze potrzeby i problemy,
- opiekuję się młodszymi, pomagam osobom starszym,
- szanuję odmienność innych osób.

Jeśli postępuję niezgodnie z zasadami
Naszej Szkoły, Moja Pani:

- ▲ Pozostawiam ją z mną.
- ▲ Wpiszę mi uwagę do dzienniczka ucznia.
- ▲ Upomni mnie wobec całej klasy.
- ▲ Pozostawia ją z Moimi Rodzicami.
- ▲ Przydzieli mi dodatkowe zadanie.
- ▲ Jeśli kogoś skrzywdzę, przeproszę osobiście lub napiszę list.
- ▲ Jeśli coś zniszczę, naprawię szkodę lub wspólnie z Rodzicami odkupię.

.....
Uczeń

.....
Rodzic Wychowawca

Warszawa, 12.09.2013r.

Uczeń przestrzegający zasad „Fair Play”

- Dotrzymuje zawartych umów.
- Szanuje innych.
- Jest koleżeński.
- Zgodnie współpracuje w zespole.
- Potrafi przyznać się do błędów i z godnością znieść porażkę.
- Konflikty stara się rozwiązać poprzez rozmowy.
- Nie kłamie i nie oszukuje.
- Umie być kulturalny.

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 336

im. Janka Bytnara „Rudego”

Opracowane przez uczniów, rodziców
i nauczycieli Naszej Szkoły

Szkoła Podstawowa nr 336
im. Janka Bytnara „Rudego”
ul. W. Małcużyńskiego 4
02-795 Warszawa

tel. (022) 859-17-20
i (022) 859-17-21
fax. (022) 859-17-28

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jestem koleżeński.

- ▲ Szanuję innych i chętnie służę im pomocą.
- ▲ Uważam, aby nikogo nie skrzywdzić. Odzywam się do innych w przyjacielski sposób.
- ▲ Troszczę się o rzeczy własne i kolegów.
- ▲ Mówię dorosłym o problemach dzieci, aby mogli nam pomóc.

Potrafię być pilny podczas wszystkich zajęć w szkole.

- ▲ Punktualnie przychodzę na zajęcia w obowiązującym stroju szkolnym.
- ▲ Nie krytykuję, nie wyśmiewam innych.
- ▲ Pracuję zgodnie w zespole.
- ▲ Słucham uważnie poleceń nauczyciela.
- ▲ Podnoszę rękę, jeżeli chcę coś powiedzieć.
- ▲ Nie używam telefonu komórkowego podczas zajęć.
- ▲ Zawsze mam swój dzienniczek ucznia i oddaję go nauczycielowi, jeśli mnie o to poprosi.
- ▲ Kiedy zadzwoni dzwonek na przerwę, czekam aż nauczyciel pozwoli mi opuścić salę.
- ▲ Jeśli jestem nieobecny w szkole, to w ciągu tygodnia od powrotu na zajęcia przynoszę usprawiedliwienie.

Dbam o bezpieczeństwo w szkole.

- ▲ Nie przezywam, nie popycham, nie wdaję się w bójki.
- ▲ Gdy widzę konflikt lub bójkę między uczniami, proszę o pomoc dorosłą osobę.
- ▲ Kulturalnie czekam w kolejce do sklepiku szkolnego i w stołówce.
- ▲ Swoim zachowaniem nie zagrażam innym: ostrożnie schodzę ze schodów, nie krzyczę, nie piszczę.
- ▲ Po dzwonku na lekcję ustawiam się przed salą lekcyjną i czekam spokojnie na nauczyciela.
- ▲ Po przyjeździe do szkoły zmieniam obuwie i przechowuję je w worku (nie zostawiam na podłodze szatni, z wyjątkiem okresu zimowego).

Umiem być kulturalny.

- ▲ Mówię: *proszę, dziękuję i przepraszam.*
- ▲ Dbam o higienę, aby innym było przyjemnie przebywać w moim towarzystwie.
- ▲ Szanuję sprzęt i pomoce szkolne.

Uczniowie przestrzegający „Złotych Zasad” mogą otrzymać jedną z nagród:

- Pochwała wychowawcy na forum klasy.
- Przyznanie tytułu „Fair Play”.

Interwencja - działania reaktywne

II i III poziom

Kontinuum Postępowania Nauczyciela

uporządkowany układ dyscyplinujących technik nauczycielskich, które mogą być stopniowane według użytej władzy: od minimum władzy nauczyciela do maksimum władzy nauczyciela.

Kontinuum Postępowania Nauczyciela

Proces wsparcia

**Proces kształcący
i doradczy**

Proces kontrolujący

Interwencja - działania reaktywne

Reakcje na pierwsze sygnały agresji i przemocy:
interwencja doraźna, wysłuchanie, rozmowa kierowana,
pomoc w odreagowaniu problemu, mediacje

Praca ze sprawcą, ofiarą i świadkami przemocy: techniki oparte
na szukaniu rozwiązania, metoda zasad i konsekwencji, Metoda
Wspólnej Sprawy A. Pikasa, sprawiedliwość naprawcza (mediacje),
umowa/kontrakt, nauka zachowań alternatywnych, zajęcia
interwencyjne z klasą

Działania nakazowe i kontrolne: metoda
ograniczonego wyboru, nakaz, konsekwencje,
monitoring zachowań

Rozwiązania formalne i prawne:
Zaplecze profesjonalne
Zaplecze instytucjonalno-prawne

Doraźna reakcja na zachowania agresywne

- 1. Przerwij zachowanie agresywne** – powiedz; „stop”, w razie potrzeby rozdziel.
- 2. Oceń sytuację** – mów o faktach, nie oceniaj: „bijesz go”, „to go boli”, „ona tego nie chce”
- 3. Przypomnij zasady** – „ umawialiśmy się, że...”, „łamiesz zasadę...”
- 4. Wyraź swoje zdanie** – „nie pozwalam na to w naszej klasie”, „nie podoba mi się, że to robisz”.
- 5. Zapowiedz konsekwencje i zrealizuj je** - „powiadomię o tym wychowawcę”.
- 6. Pozostań w kontakcie, aż sytuacja ulegnie deeskalacji**

Rozmowa z ofiarą agresji/przemocy

Cel: pomoc w wyrażeniu, odreagowaniu i zrozumieniu swoich uczuć przez dziecko

Przebieg rozmowy:

A Co się wydarzyło? miejsce, czas, uczestnicy; „Jak to pamiętasz?”

B Jak się czujesz teraz? „Co teraz myślisz o tym wydarzeniu, o sobie, rówieśnikach, o dorosłych?”

- Jak się teraz zachowujesz, co robisz, czego nie robisz? Czego potrzebujesz?

C Chcę Ci powiedzieć: „To, co się wydarzyło było trudne dla Ciebie. Twoje uczucia w tamtej sytuacji były naturalne. To, co się zdarzyło było niesprawiedliwe dla Ciebie. To, co robisz teraz, to twoja próba poradzenia sobie.”

D Co możemy zrobić w tej sytuacji? Propozycje dziecka i twoje; dopytuj o motywę „Dlaczego?”; negocjuj wybory.

E Umowa na sprawdzenie planu działania, monitoring

Rozmowa ze sprawcą agresji/przemocy

Cel –uświadomienie wagi wydarzenia i jego konsekwencji dla sprawcy, ofiary, szkoły, zmiana zachowania agresora

Przebieg rozmowy:

A Opisz zachowanie, które jest powodem spotkania bez oceniania

B Zapewnienie o gotowości pomocy w zaistniałej sytuacji

C Jednoznaczny komunikat o braku akceptacji dla zachowania agresywno – przemocowego.

D Wysłuchaj wypowiedzi ucznia na temat jego zachowania, wykorzystując pytania otwarte, parafrazę, odzwierciedlenie uczuć...

- Jeśli uczeń milczy, powtórz deklarację pomocy

E Omów skutki jego postępowania w aspekcie konsekwencji

F Powiadom o potrzebie spotkania z rodzicami w tej sprawie

G Zawrzyj umowę, co do zasad jego zachowania w szkole

Spotkanie z rodzicami sprawcy agresji/przemocy

- **Cel:** pozyskanie ich współpracy do uzyskania pozytywnych zmian w zachowaniu ucznia
- **Zadania:**
 - Ustalenie zasad współpracy
 - Wypracowanie projektu kontraktu dla dziecka, w nim określenie zachowań pożądaných ze strony ucznia.
 - Ustalenie konsekwencji i kar wynikających z przemocy wobec innych oraz nagród za pozytywne postępy i zmianę postępowania/ *w wypadku agresora*
 - Terminy realizacji ustaleń kontraktu
 - Przyjęcie wraz z uczniem i jego opiekunami ostatecznej wersji kontraktu
 - Ustalenie zasad monitoringu realizacji kontraktu

SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA AGRESJI I PRZEMOCY W SZKOLE

- I KODEKS NORM SZKOLNYCH**
- II PROFILAKTYKA (UCZNIOWIE, RODZICE)**
- III SYSTEM REAGOWANIA I INTERWENCJI**
- IV NAGRODY, KARY I KONSEKWENCJE**
- V WSPÓŁPRACA Z NGO, INSTYTUCJAMI**

Literatura

- Furman B., *Program „Dam Radę” w praktyce*, Parpamedia, Warszawa 2011
- Guerin S., Hennessy E., *Przemoc i prześladowanie w szkole*, GWP 2008
- Kołodziejczyk A., Czemirowska E., Kołodziejczyk T., *Spójrz Inaczej na agresję*, Wydawnictwo ATE, Starachowice 2001
- Larson J., *Najpierw pomyśl*, Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2012
- Larson J., Lochman J.E., *Pomoc dzieciom w radzeniu sobie z gniewem*, Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2012
- Meger Z., *Czynniki afektywne w zdalnej edukacji*, "e-mentor" 2008, nr 3 (25)
- Poleszak W., *KLIMAT SPOŁECZNY SZKOŁY*, ORE
- Pyżalski J., *Agresja elektroniczna i cyberbullying jako nowe ryzykowne zachowania młodzieży*, Wydanie II, Kraków 2012
- Pyżalski J., Roland E. (red.) (2011) *Bullying a specjalne potrzeby edukacyjne*. Podręcznik metodyczny. Łódź, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi
- Pyżalski J. (2010) *Polscy nauczyciele i uczniowie a agresja elektroniczna – zarys teoretyczny i najnowsze wyniki badań*, w: M. Jędrzejko, D. Sarzała (red.) *Człowiek i uzależnienia*, Pułtusk-Warszawa. Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztorą, Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR
- Trenerzy Stowarzyszenia Psychoprofilaktyki „Spójrz Inaczej”, *Materiały własne*, www.spojrz-inaczej.com

Dziękuję za uwagę

Ewa Czemiesowska-Koruba

czemieska@tlen.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

